

ВІДПОВІДІ на запитання 28-го конкурсу "50 слів"
**(щоб у певній мірі зняти деякі непорозуміння з деякими учасниками,
деінде наводимо авторів/ініціаторів деяких запитань):**

1. Донецька (більше дюжини таких учасників).

На наступних "місяцях" - Черкаська, Запорізька, Вінницька.

Значна частина учасників елементарно приголомшила оргкомітет, не знайшовши джерело інформації (до речі - так само, як і на №26). Невже не зрозуміло, що треба було "поритися" у сторінках сайту quest.in.ua ? Навіть - не "поритися". Адже відповідь була на самій поверхні (це - іконки 2014 та Зима).

В. Косенко.

2. Коледж.

3. [г] або [Г].

На відміну від інших запитань, тут квадратні дужки ніяк не оминати (натякаємо на ось таку умову оформлення відповідей: "... До речі, якщо наступне не впливає з контексту, то, крім крапки після номера запитання, усіякі лапки, трикрапки тощо вважаються словами лапки, трикрапки ... ").

За г (без квадратних дужок) 0,5.

Дехто незалежно один від одного написав якусь не зрозумілу нам закарлюку (ієрогліф, "черв'яка", "змюку", див. схематичний рисунок праворуч. Уявляємо, як деякі вчителі-мовники обуряться від цих слів). Ми вважаємо, що приблизно так пишеться "від руки" літера г. Тож

За г або Г - 0, бо то зовсім інша літера + інший звук.

В. Косенко.

4. Кодекс. Саме так у перекладі з латини називалися перші книги на дощечках, змазаних воском. На відміну від тодішніх книг-сувій.

5. Сірка (у вухах).

За **вушна сірка 0,5**, бо слово "вушна" несе менше смислового навантаження.

У зовнішньому вусі близько 2000 сірчаних залоз, які виділяють 12-20 мг вушної сірки на місяць. Сірка складається з білків, жирів, вільних жирних кислот, мінеральних солей.

Найпопулярніше у цивілізованих людей видалення надлишків сірки - це використання ватних паличок (ВП). Але найчастіше ефект буде зовсім протилежним. Це пов'язано з порушенням природного механізму самоочищення. ВП у будь-якому випадку буде сприяти зсуву сірки до барабанної перетинки. Отже, застосування ВП у профілактичних цілях лише збільшує ризик утворення пробки, як за рахунок подразнення шкіри слухового проходу, так і за рахунок «утрамбування» сірки.

6. Тропіки.

7. Саман (або **цегла-сирець**, або **необпалена цегла**, або **адобе**, або **лимпач** ...). Готується з глини з додаванням різної соломи або інших волокнистих матеріалів (тирси, полови, стружки).

Саман використовують в безлісних районах.

За **цегла 0,5**. "Нормальна" цегла випалюється в печах. Тож там на останньому етапі дерев'яні форми (а саме такі зображені на рисунку) зовсім не придатні. Та й на попередніх етапах там такі форми практично не використовуються. Там заготовка ("корж") формується не так, і, як правило, досягнувши напівтвердого стану, вона розрізається на відповідні прямокутні паралелепіпеди.

За **блоки 0,5** (прирівнюємо слово "блоки" до слова "цегла").

О. Коляда.

8. Звуку.

9. Білорусь.

10. Додатки. Або **додатки**. Або **адитиви**. Або **ксенобіотики** (хоча констатуємо: з переляку від останнього терміну, та частково й попереднього також, голова оргкомітету "аж під стіл заліз". Шановні учасники-професіонали! Пропонуємо в подальших конкурсах писати: "Так кажуть прості смертні. А ось так це називаємо ми". Майже жарт. Але зрозумійте нас, оргкомітет: ну, "завернете" ви щось своє специфічне вузькопрофільне ... - а що діяти нам? Поступати в

університет здобувати додаткову вищу освіту за вашим фахом, щоб оцінити вашу відповідь? Чи як?).

За **Е-числа** або **Е-номери 0,5**, бо в запитанні не обов'язково йдеться про Європу.

11. Неможливо. Або невідомо.

Протяжність маршруту за цими даними визначити нереально.

Це запитання (до речі, так само, як і запитання про пляшку в 27-му конкурсі) уведене свідомо. Адже за шкільні роки у, скромно кажучи, більшості людей виробилася звичка, що майже немає таких завдань, на які треба відповісти словами "неможливо розв'язати", "не вистачає даних" тощо. І склалося масове хибне враження, що щоб розв'язати будь-яку задачу, треба просто вгадати, яким чином ті числа, які згадуються в умові, або додати, або відняти, або перемножити, або поділити ...

І ще. Ми навмисне вибрали такий дріб $\frac{3}{4}$, щоб 12 ділилося націло й на його чисельник, і на знаменник. І дехто спіймався на цей "гачок".

Супровідна репліка. В запитанні не мовилося про категорійні походи. Більше того: чому дехто мав на увазі пішохідні пересування? А, може, мандрівники долали маршрут на конях, на волах чи на власних гелікоптерах? ☺

Щодо ідей декого з дописувачів використати туристичні критерії, то мандрівник - це далеко не завжди пішохідний турист. Є навіть так звані "мандрівники" на найнятих автобусах, з харчуванням виключно в ресторанах та з ночівлею в п'ятизіркових готелях.

Для прикладу (реальний випадок 2013 року, описаний і в книзі В. Косенка "Сучасні прибабаси"): до голови оргкомітету звернулася група десь 30-50-річних людей, щоб він зводив їх на Говерлу. Але після того, як він дав їм перелік спорядження, в якому був і обов'язковий пункт "... категорично не нові черевики ...", практично всі жінки дружно відмовилися від поїздки для сходження на гору з поясненням: "Я - і в черевиках? В іншу область?? І мене бачитимуть місцеві мешканці?? Ні-за-що! Лише - в туфлях на "шпильці"!"

В. Косенко.

12. Чуднів (постанова ВР України 5216-VI від 06.09.2012р.).

Новий Калинів - 0, бо він - з 2005 р.

Южний - 0, бо він - з 1978 р.

Славутич - 0, бо він - з 1986 р.

Визнаємо, що запитання вкрай невдале. Адже поняття "місто" настільки розпливчате, як і поняття держави, країни. За принципом: хтось саме так побажав йменуватися - то так і буде ...

13. Шатт-ель-Араб (або **Арванд** або **Арвандруд**). Злиття річок.

14. Боришко. До речі: він (Маркіян), мабуть, був українцем. Мова в запитанні - про Тайхо Кокі.

Чому ми вставили обережне слово "мабуть"? Бо, логічно поміркувавши, зрозумієте, що єдина людина, яка могла б підтвердити батьківство - це матір Тайхо Кокі.

Тож не виключено, що дані, які найчастіше наводяться щодо запитання №14, можуть мати таке само походження, як і те, що всі без винятку світові винаходи здійснені мешканцями Радянського Союзу на рік-два, чи на місяць-два, чи на секунду-дві, але раніше, аніж це зафіксовано в якихось там світових реєстрах. При цьому - з наданням усіх потрібних "документів", скріплених будь-якими печатками та підписами.

До речі, останній абзац написаний затятим прибічником комунізму, який вперто пропагує, що саме за такими стосунками між людьми - шлях до виживання цивілізації. Але в той само час цей затятий прибічник не збирається канонізувати той суспільний устрій та тверезо оцінює численні огріхи тих, хто втілював його в життя на, скажімо, теренах СРСР.

15. Сонце (яскравість зірок за видимою земляною зоряною величиною).

16. Тарас.

За Шевченко - 0, бо ось - цитата з умов оформлення відповідей: "... –Уважно вчитуйтеся в те, про що ми просимо написати. Бо якщо, скажімо, на запитання "Прізвище режисера кінофільму "Земля" ви відповісте: "Олександр Довженко", ми констатуватимемо, що в принципі ви міркували в "потрібному напрямку", але вважатимемо цю відповідь неправильною ...".

17. Клаксон (-и) (звукові автомобільні сигнали. Його переклад з древньогрецької - "вити").

За сирени - 0, бо міфічні сирени не вили, а неперевершено красиво співали.

Зо реун та подібні до нього - 0, бо немає куди "притулити" слова запитання "... слово "вили" тут вжите зовсім не випадково".

В. Косенко.

18. Здаватися. «Боротися та шукати, знайти та не здаватися» - останній рядок з поеми «Улісс».

За "не здаватися" згідно умов - 0.

За "сдаватися" згідно умов - 0.

За підправлення запитання (що це було в Лондоні, а не в Сочі) - **додаткові 0,3.**

Одна учасниця зробила ще одне слушне зауваження, що згаданий твір - не вірш, а поема. Правда, вона це зробила не в роботі, а неофіційно, постфактум.

19. Що стосується гір, то в географів на сьогоднішній день є такий досить сумнівний підхід: «найвищою» умовно прийнято вважати відстань від рівня моря до піку, а «найбільшою» - відстань від підніжжя гори до її вершини. Таким чином, Еверест при висоті 8848 м є найвищою горою в світі, але не найбільшою. Тож:

Мауна-Кеа, найвища точка на острові Гаваї. Згаслий вулкан піднімається над рівнем моря всього на 4206 м, однак, якщо виміряти відстань від морського дна до вершини, ми отримаємо 10 200 м - приблизно на 1,2 км більше, ніж висота Евересту.

20. 45.

М. Полупенко.

21. Осипенко-Радомська Ірина. Веслування на байдарках і каное.

22. Полтава (оперний театр. 1919-1927 рр.).

Луганськ (оперний театр. 1932 - 1940 рр.).

Вінниця (оперний театр. 1933-1940рр.)

За дві відповіді - 1,5.

За три відповіді - 1,8.

23. Євразія (Євро без є та Азія).

24. Ньютон.

За **Паскаль 0,5**. За **Мендель 0,5**. За **Коперник 0,5 ...** . Бо ці вчені хоча дещо й підходять під нюанси запитання, але в меншій мірі, ніж Ньютон.

25. Підморгування. Все це (крім останнього) - види емоцій.

За відповідь **немає** чи **жодного**, але з обов'язковим поясненням значення слова "споріднені" з точки зору мови (як лексеми) - також **1**. У-ух, як нам, оргкомітету, тяжко (див. ще примітку до запитання №10)!

26. Виноград (Черкащина).

В. Косенко.

До речі, дві взаємопов'язані репліки:

1. Якщо серед краших в попередньому конкурсі з Винограду було 5 учнів, то цього разу їх уже 12. А Ваших? Тому:

2. Наступні наші конкурси "50 слів" ми, мабуть, будемо проводити під гаслом: **КОНКУРС - ДЛЯ УЧНІВ ВІНОГРАДІВСЬКОГО НВК ІЗ ПООДИНОКИМ УКРАПЛЕННЯМ УЧАСНИКІВ ІЗ ІНШИХ РЕГІОНІВ.**

27. Штрихкод. Штрих-код. Штриховий код.

28. Картопля! Або Лопата! Або Город! Тобто - практично будь-що, пов'язане з городніми роботами.

А от, приміром, шашлики - 0, бо це практично не пов'язане з сільгоспроботами.

Також нулем оцінювалися інші варіанти, які тут я, В. Косенко, до речі - абсолютний тверезник, не можу навести з деяких педагогічних міркувань.

29. Кувалду, або молоток, або зубило, в яких від тривалого використання краї мають вигляд пелюсток. До речі, за технікою безпеки використовувати їх у такому виді суворо заборонено.

О. Коляда.

30. Мадагаскар. Натякується на багатство та унікальність його флори та фауни.

Посилання багатьох учасників на величезну смігтеву океанську пляму - 0. Приміром, тому, що в запитанні слово острів НЕ взяте в лапки.

31. Сіль. Куховарська сіль (хлорид натрію, NaCl; вживаються також назви «хлористий натрій», «столова сіль», «кам'яна сіль», «харчова сіль» ...) у молотому вигляді являє собою дрібні кристали білого кольору.

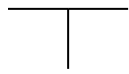
Сіль суттєво вплинула на велику кількість людських мов. Найбільше це сталося з мовами, які взаємодіяли з романськими та грецькими цивілізаціями, поки вона була в ціні. Частина жалування римських воїнів (лат. *salarium argentum*) видавалася сіллю (лат. *sal*), звідси, зокрема, виникло англійське *salary* («заробітна плата»). Звідси ж пішла назва дрібної монети *sol* в Італії та *sol* у Франції, а також французьке слово *sol* - платня військових, а можливо, і слово *солдат*.

Інші версії - 0, бо вони менш відповідають усім нюансам формулювання запитання.

32. Риски. Або **палички** (на наївну думку адресантів, цим вони забезпечують несанкціоноване відкривання конверта).

У формулювання запитання з вини голови оргкомітету вкралася прикра помилка: замість слова "адресата" треба читати "адресанта". **За посилання на це - автоматичний 1 бал. За очікувану відповідь плюс за посилання на це - 1,5 бала.**

В. Косенко.

33. (див. рис.). На найпершому рисунку всі три відрізки збігаються. А далі на кожному рисунку кожний з них щоразу повертається "за годинниковою стрілкою" на свій кут, а саме: перший - на 45°, другий - на 90°, третій - на 135°.

В. Косенко.

34. Кричить. Або **стогне** (або синоніми).

Адже наркоз винайшли лише в 19 ст. Доречно рекомендуємо знайти та прочитати ще й про людину під псевдонімом Парацельс, що означає "той, який наблизився до Цельса". Саме вона в 1540 році описала знеболюючі властивості ефіру).

35. Реп.

В. Косенко.

36. Сніжинку (-и).

А. Рєва.

37. Сінгапур. Або **Сингапур.**

38. 129=18.

Перше число - наростаюча сума всіх підряд простих чисел, друге – кількість символів (букв), котрі використані для написання цього числа, з урахуванням апострофа.

М. Полупенко.

39. Т (6 разів. Бо: 1. Березняк. 2. Кіюто. 3. Синоптик. 4. Реквізит. 5. Перст. 6. Спліт. 7. Помпа. 8. Рятівник).

В. Косенко.

40. Паперовий (варіант - **повітряний**) **літачок.** Численні спроби збільшити час перебування паперового літачка в повітрі час від часу призводять до взяття чергових бар'єрів у цьому "виді спорту". Кен Блекберн (Ken Blackburn) утримував світовий рекорд протягом 13 років (1983-1996) і знову отримав його 8 жовтня 1998, кинувши паперовий літак в приміщенні так, що він протримався в повітрі 27,6 секунди.

41. Сухомлинський. Книга "Серце віддаю дітям".

42. Телебашги (-у) (телещогли. Вказана їх висота в метрах та орієнтовна приблизна відстань прийому сигналу з них в кілометрах до ідеально рівної поверхні Землі).

Не випадково в запитанні згадувалися 540 та 634. Це - відповідно одна з найвищих у світі Московська телебашга та найвища - у Токію.

За **телевишка - 0,5.** Бо це - неточність.

За **обрій, горизонт** - на жаль, також **0,5**, бо ці відповіді майже "лягають" в контекст запитання. Єдине, що підвело авторів такої відповіді - це те, що вони не зможуть пояснити, чому це кожна з перших шести груп даних починається "круглими" числами, а закінчується двома "якимись" 540 та 634.

В. Косенко.

43. Сталіно (або **Донецьк**). Там до 1955 року бульвар Пушкіна носив назву бульвару Шевченка, а нинішній бульвар Шевченка тоді носив ім'я бульвару Пушкіна. В той час урядом УРСР було вирішено поставити в Донецьку (тоді Сталіно) фундаментальний пам'ятник Кобзареві у повний зріст. Його було встановлено на тодішньому бульварі Пушкіна. У зв'язку з цим постановою міської влади 13 липня 1955 р. було вирішено зробити таке перейменування.

А. Рєва.

44. Варум. Анжеліка Варум (справжнє її ім'я - Марія).

Прислівник "чому" - це переклад Warum з німецької.

За Канделакі - 0 (бо до неї майже "не ліпиться" слова "естрада", тим паче - "українська". Знаємо-знаємо, що Тіна безліч разів приїздила в Україну, щоб, приміром, вести гру "Найрозумніший". Але ...).

За Леонтьєв - 0 (ми не зважили на, на нашу думку, непереконливий аргумент декого з учасників, що в одній з пісень він декілька разів проспівує слово "Почему").

Те саме та ще дещо стосується й варіантів з "українкою" Орбакайте та інших співаків.

А. Руссу (здається).

45. Жовтувато-сірий (або др.-слов'янський "соловий").

В давнину кольори мали більш широке дроблення, ніж зараз.

46. Нападника. Або **нападу.** Або **грабіжника.** Або **злочинця ...**

Щоб обезрушити того, хто напав на водія.

47. Народ ("Народ оплачувати буде!" Зрозуміло, чому її замінили).

48. Землетрус (-ом; -ами...).

49. 3 (будівлі були переважно з дерева).

Хоча декому, хто дав аргументовані додаткові пояснення, зараховувалися й інші варіанти відповідей.

50. 0. Або **жодного.**

Бо практично неможливо, щоб у двох учасників спочатку були однаковими остаточні результати, потім - щоб була однакова дата народження, і аж потім ...

Розуміємо думки декого щодо їх версії 26, мовляв, цей пункт застосовувався всі ті роки. Але як тоді пояснити те, навіщо цей критерій, якби він був ефективним, ми все ж прибрали?

Крім усього, і щодо цієї відповіді, і щодо багатьох інших див. розділ "Деякі кращі роботи".

В. Косенко.